

приобрести товар, однозначно следует отнести цену товара и контактные телефоны, по которым можно заказать товар [4]. Следует отметить, что номер телефона может размещаться и с информационной целью, например, для уточнения режима работы магазина или получения информации о товаре, поэтому цель указания контактного телефона является субъективным и трудно устанавливаемым критерием. Указанием таких сведений, как адрес продавца, а также наличие гиперссылки на сайт интернет-магазина позволит установить информационную цель размещения такой рекламы, поскольку немедленное приобретение товара при помощи таких данных невозможно.

На наш взгляд, для упорядочения реализации товаров через сеть Интернет и организации надлежащего контроля необходимо изложить в п. 4 ст. 19 Закона изложить в следующей редакции «Субъект торговли, реализующий товары через торговые объекты или интернет-магазины, вправе размещать информацию о реализуемых им товарах на интернет-витринах. Информация, размещенная на интернет-витрине, должна носить информационный характер и не допускает осуществление посредством него заказа товара.». Также дополнить ст. 1 указанного Закона п. 8¹ понятием «интернет-витрина», под которым понимается – информационный ресурс сети Интернет (страница веб-сайта или онлайн-сервиса, в том числе в аккаунтах социальных сетей и другие), содержащая информацию о субъекте торговли, реализуемых им товарах, а также адресацию гиперссылку на интернет-магазин или адрес торгового объекта, размещаемую с рекламной целью.

Литература

1 Интернет-торговля в Беларуси//www.mintorg.gov.by – официальный сайт Министерства торговли Республики Беларусь [Электронный ресурс]. – 2015. – Режим доступа: http://www.mintorg.gov.by/index.php?id=2036&option=com_content&task=view– Дата доступа: 07.03.2015;

2 О государственном регулировании торговли и общественного питания в Республике Беларусь: Закон Респ. Беларусь, 8 января 2014 г. № 123-3// ИБ «Консультант-Плюс: Комментарии Законодательства Белорусский выпуск» [Электронный ресурс]. – Минск, 2015;

3 Об информации, информатизации и защите информации: Закон Респ. Беларусь, 10 ноября 2008 г., № 455-3: в ред. Закона Респ. Беларусь от 04 янв. 2014// ИБ «КонсультантПлюс: Комментарии Законодательства Белорусский выпуск» [Электронный ресурс]. – Минск, 2015;

4 Об использовании глобальной компьютерной сети Интернет для продажи товаров: письмо Мин. Торговли Респ. Беларусь, 18 июля 2012 г. № 07-09// ИБ «КонсультантПлюс: Комментарии Законодательства Белорусский выпуск» [Электронный ресурс]. – Минск, 2015;

5 О мерах по совершенствованию использования национального сегмента сети Интернет: Указ Президента Респ. Беларусь, 1 февраля 2010 г. № 60: в ред. Указа Президента Респ. Беларусь от 23 янв. 2014 г. № 46// ИБ «КонсультантПлюс: Комментарии Законодательства Белорусский выпуск» [Электронный ресурс]. – Минск, 2015;

6 Буто, Е. Розничная торговля с использованием сети Интернет: отличия интернет-магазина от сайта-витрины/Е. Буто//АПС «Бизнес-Инфо»: БД «Юрист» [Электронный ресурс]. – Минск, 2015.

УДК: 39:379.83:911.37(476.5)

В. А. Пранабіс

АГРАСЯДЗІБЫ «ТРАБУЦІШКІ» І «ПРЫАЗЁРНАЯ» ВІЦЕБСКАЙ ВОБЛАСЦІ ЯК СУЧАСНЫЯ АБ'ЕКТЫ ЭТНАТУРЫЗМУ

Артыкул разглядае магчымасці выкарыстання некаторых аб'ектаў аграэкатурызму ў якасці этнатурыстычных. У ім дэтальна прааналізавана турыстычная дзейнасць двух аграсядзібных комплексаў Віцебскай вобласці, у арганізацыі работы з турыстамі. У ходзе аналізу на іх тэрыторыі аўтарам былі выяўлены элементы захавання этнаграфічнай спадчыны Беларусі, і зроблена выснова аб патэнцыяле развіцця на базе канкрэтных аграсядзіб этнаграфічнага турызму.

У сучасным свеце эфектыўная работа сферы турызму – гэта адзін з самых перспектыўных і актуальных напрамкаў, ад якіх непасрэдна залежыць будучае краіны. У цяперашні час асаблівую папулярнасць набывае этнатурызм.

Этнаграфічны турызм – гэта адзін з відаў пазнавальнага турызму, які прадугледжвае наведванне аб'ектаў і цэнтраў матэрыяльна-духоўнай культуры народа. Яго дынамічнае развіццё ў наш час, абумоўлена пошукамі нацыянальнай самабытнасці, захаваннем нацыянальнай культуры, якая адчувае ўсё большае ўздзеянне масавых стандартаў. На сённяшні дзень рэсурсным патэнцыялам гэтага турызму з'яўляюцца аб'екты духоўнай культуры і матэрыяльныя прадметы быту, якія характарызуюць асобныя рысы этнасу. На сучасным этапе развіцця этнаграфічнага турызму ў Рэспубліцы Беларусь асаблівую актуальнасць набывае яго спалучэнне з некаторымі элементамі аграэкатурызму, якое праяўляецца праз выкарыстанне ў якасці аб'ектаў этнаграфічнага турызму аграсядзіб. Іх падвор'і могуць выконваць функцыю не толькі размяшчэння турыстычных груп, а і знаёмства іх з этнаграфічнай спадчынай канкрэтнага раёна, праз непасрэднае далучэнне на сваёй тэрыторыі да традыцый бытавой культуры.

Мэтай дадзенага даследавання стала вывучэнне кавальскай аграсядзібы «Тарабуцішкі» Пастаўскага раёна і аграсядзібы «Прыазёрная» Лепельскага раёна Віцебскай вобласці, як аб'ектаў этнатурызму. Абазначаныя аб'екты былі выбраны для характарыстыкі, паколькі на іх тэрыторыі знаходзіцца значная колькасць помнікаў беларускай этнаграфіі і пасляхова вядзецца дзейнасць па захаванні беларускіх народных традыцый.

Розныя аспекты этнатурызму на матэрыялах канкрэтных рэкрэацыйных аб'ектаў Беларусі пакуль распрацаваны не ў дастатковай ступені. Асноўнымі крыніцамі па тэме выступілі матэрыялы навуковых прац па этнаграфіі, перыядычны друк, каталогі аграсядзіб, інтэрнэт рэсурсы, фотафакты, географічныя карты і атласы асобных раёнаў.

Аграсядзіба «Тарабуцішкі» Пастаўскага раёна знаходзіцца ў аддалені ад іншых паселішчаў на беразе возера Балдук. Яна ўяўляе сабой комплекс пабудоў з невялікай драўлянай хаты, зрубнай лазні, майстэрні каваля. Жылая пабудова ва ўласным інтэр'еры стылізавана пад традыцыйную беларускую. Тут можна ўбачыць характэрнае для беларускай культуры Пастаўскага раёна размяшчэнне прадметаў мэблі і некаторыя яе традыцыйныя варыянты. Печ на правым ад уваходу вуглу, яе нязгасны агонь быў сімвалам сямейнага дабрабыту. Часткова тут адноўлены так званы «бабін кут», у якім прадстаўлена значная колькасць прадметаў хатняй гаспадаркі. Уся ўнутраная прастора сядзібнага комплекса, аздоблена ўзорамі традыцыйнага беларускага ткацтва (рушнікі, поцілкі, абрусы), сабраныя гаспадарамі на тэрыторыі навакольных вёсак Пастаўскага раёна.

Акрамя таго, вялікую цікавасць турыстаў уяўляе створаная гаспадарамі кавальскай майстэрня, у якой госці аграсядзібы маюць магчымасць паназіраць за працай каваля – самага гаспадара, а таксама паспрабаваць свае сілы. Такім чынам глыбей пагрузіцца ў гісторыю традыцый беларускага рамяства. Прываблівае ўвагу

наведвальнікаў і невялічкі музей, прысвечаны кавальскай справе на Беларусі, дзе прадстаўлены традыцыйныя прылады працы каваля і некаторыя кавальскія вырабы.

Цікавай асаблівасцю гэтай аграсядзібы з'яўляецца захаванне яе гаспадарамі традыцый беларускай кухні, стравамі якой прапануюць пачаставацца ўсіх гасцей.

Для турыстаў арганізуюць конныя прагулкі на традыцыйных павозках, напрыклад, брычцы або санях, рэстаўраваных гаспадарамі сядзібы, па навакольным прыродным ландшафтам. Таксама праводзяцца экскурсійныя праграмы і выступленні фальклорных калектываў з разнастайнымі танцавальнымі і песеннымі нумарамі.

Такая праца па захаванні на тэрыторыі аграсядзібы адразу некалькіх накірункаў традыцыйнай культуры была не толькі заўважана дзяржаўнымі ўстановамі, а і адзначана перамогай у конкурсе на лепшую аграсядзібу, у намінацыі «захаванне беларускіх традыцый» у 2009 г.[1].

Яскравым прыкладам магчымасці выкарыстання аграсядзіб у этнаграфічным турызме з'яўляецца і аграсядзіба «Прыазёрная». Яна знаходзіцца недалёка ад Лепеля ў вёсцы Стары Лепель.

Сядзіба ўяўляе сабой звычайную аднапавярховую жылую пабудову з дрэва, у якой рэканструяваны інтэр'ер традыцыйнай беларускай хаты 19 – пачатку 20 стагоддзя. Тут можна ўбачыць сапраўдны «чырвоны кут», месца збору беларускай сям'і, а таксама «бабін кут» з прадметамі хатняга начыння, традыцыйную драўляную мэблю: лавы і драўляны стол. Замест шафаў у хаце стаяць сапраўдныя куфары. Сярод прадметаў мэблі, як бы між іншым, знаходзяцца пралкі, ткацкія станкі і прадметы традыцыйнага хатняга побыту. Увесь інтэр'ер сядзібы багата аздоблены разнастайнымі вышыванымі рушнікамі, саматканымі поцілкамі, абрусамі, як гэта было прынята ў традыцыйнай культуры Лепельскага раёна. Гаспадары гэтага рэкрыацыйнага аб'екта сур'ёзна ставяцца да суадноснасці інтэр'ера сваёй сядзібы з традыцыйным. Таму ўсе прадметы абсталявання тут з'яўляюцца сапраўднымі элементамі этнаграфічнай спадчыны рэгіёна, якія былі сабраны гаспадарамі на тэрыторыі навакольных вёсак. Але для камфорту турыстаў у хаце размешчаны і рэчы сучаснага жыцця, напрыклад, бытавая тэхніка.

Усіх гасцей гаспадары сядзібы сустракаюць самастойна і ў традыцыйных беларускіх касцюмах, характэрных для Лепельскага раёна. Этнатурыстычную значнасць аб'екта таксама павышае тое, што на яго тэрыторыі гаспадары пры дапамозе спецыялістаў і мясцовых жыхароў ладзяць рэканструкцыі традыцыйных календарна-абрадавых святаў беларусаў, такіх як «Купалле» і «Багач».

Самай знакамітай з іх рэканструкцыяй з'яўляецца абрад «Жаніцьба цярэшкі», які ў традыцыйнай культуры ўяўляў сабой каляднае ігрышча моладзі, яно было распаўсюджана пераважна на тэрыторыі Паўночнай Беларусі. Пад час гэтага ігрышча гулялі жартоўнае вяселле «Цярэшкі» з песнямі, музыкай і танцамі. Менавіта гэтая рэканструкцыя ў сядзібе набывае большую значнасць сярод іншых, таму што дэманструе менавіта мясцовыя традыцыі беларускай народнай культуры.

Можна зрабіць выснову, што аграсядзібныя комплексы «Прыазёрная» Лепельскага раёна і «Тарабуцішкі» Пастаўскага раёна маюць вялікі этнатурыстычны патэнцыял. Гэта акалічнасць абумоўлена знаходжаннем на іх тэрыторыі вялікай колькасці этнаграфічных каштоўнасцей рэгіёна, якія прадстаўлены як матэрыяльнымі так і духоўнымі помнікамі. Поўнаму раскрыццю гэтага патэнцыялу можа служыць уключэнне яго ў этнатурыстычны маршрут, правядзенне больш актыўнай рэкламнай палітыкі і далейшае больш поўнае і дасканалое вывучэнне і прымяненне традыцый мясцовых варыянтаў беларускай культуры ў турыстычнай сферы.

Літаратура

УДК 37.091.3:796.012.412.7

В. А. Пунтус

РАЗВИВАЮЩИЙ ЭФФЕКТ СИЛОВОЙ ПОДГОТОВКИ ПЛОВЦОВ

В данной статье рассмотрены проблемы организации занятий по плаванию со школьниками, формировании учебных групп, использование различных средств и методов при проведении занятий. В статье изложены основные отличительные особенности занятий в бассейне со школьниками.

Сила – это способность человека преодолевать внешнее сопротивление или противостоят ему за счет мышечных усилий (напряжений).

Силовые способности – это комплекс различных проявлений человека в определенной двигательной деятельности, в основе которых лежит понятие «сила» [1].

Силовая подготовка – это развитие силовых качеств: максимальной и скоростной силы, силовой выносливости. Под максимальной силой следует понимать наивысшие возможности, которые спортсмен способен проявить при максимальном произвольном мышечном сокращении. Скоростная сила – это способность нервно-мышечной системы к мобилизации функционального потенциала для достижения высоких показателей силы в максимально короткое время, а силовая выносливость – это способность длительное время поддерживать достаточно высокие силовые показатели [2].

Сила с физиологической точки зрения – это миофибриллы мышечной клетки (сократительный элемент).

Сила у спортсмена развивается в двух типах мышечных волокон: медленных и быстрых. Для развития её в разных мышечных волокнах, имеется отличные друг от друга методики [3].

Выносливость – это способность противостоят физическому утомлению в процессе мышечной деятельности [1].

С физиологической точки зрения – это митохондрии, плавающие внутри мышечного волокна. Митохондрии – своеобразные энергетические станции клеток, которые работают исключительно в аэробном режиме (в присутствии кислорода).

При аэробной работе в мышечных волокнах размножаются митохондрии, но их количество ограничено количеством миофибрилл, из этого выходит, что, не развивая силу, вы просто будете «крутится на месте».

Так же есть различные методики развития митохондрий (выносливости) в мышечном волокне, в зависимости какого оно типа: медленное или быстрое [3].

Наряду с развитием скелетной мускулатуры, стоит и сердечная гипертрофия. Имеется 2 типа сердечной гипертрофии:

1. Через утолщение стенки миокарда (увеличение силы сердечной мышцы);
2. Через растяжение сердца (увеличение объёма сердечных камер) [4].

В течение 2х недель была проведена систематическая силовая подготовка пловцов, в ходе, которого был использован специальный комплекс упражнения. Как контроль изменения физиологических сдвигов, было использовано измерение уровня лактата (см. таблица 1,2), в отмеченных временных рамках: после разминки, в середине